

Borderline personlighedsforstyrrelse

Bedre Psykiatri, Herlev 29. august 2022

Centerchef Per Sørensen

Definition af personlighedsforstyrrelse

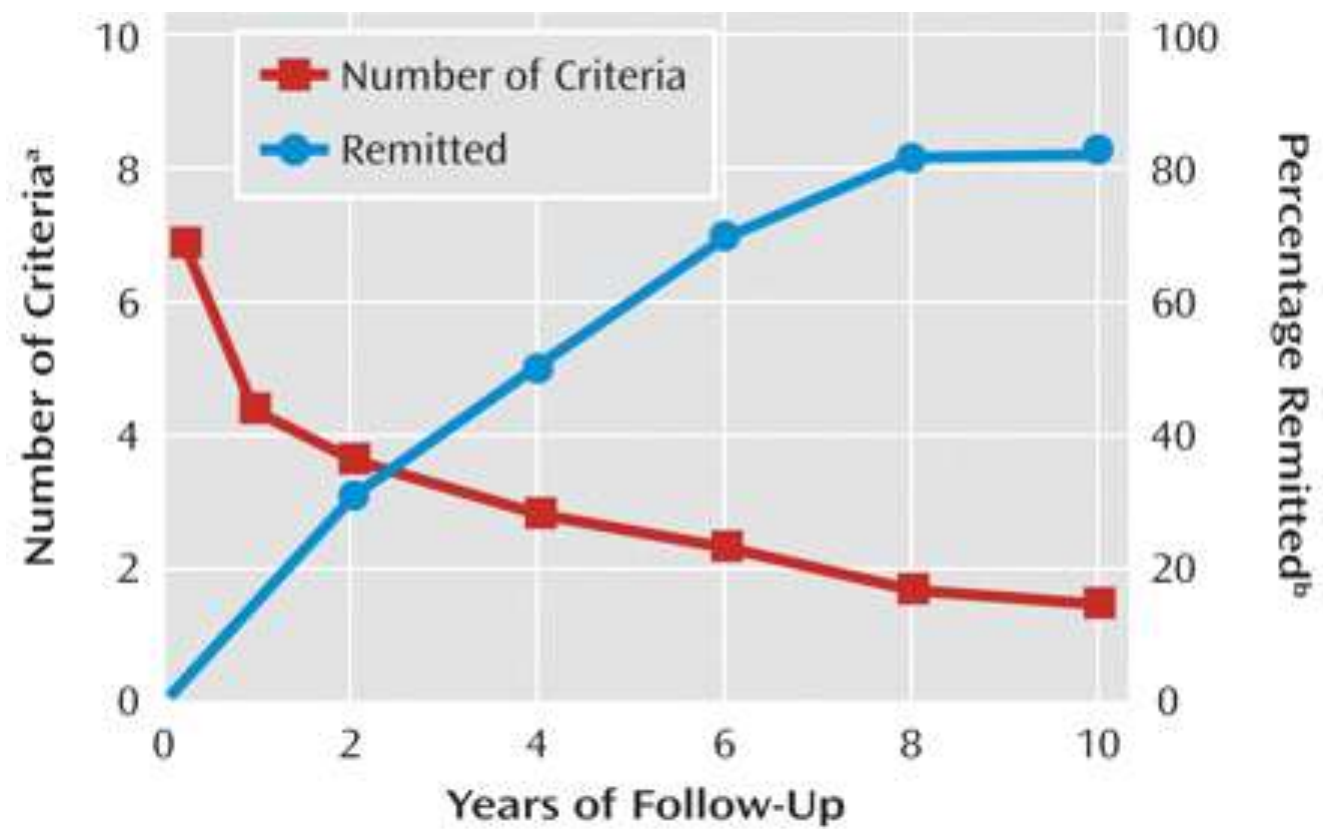
- A. Et vedvarende mønster af oplevelser og adfærd som afviger betydeligt fra de kulturelle forventninger. Dette mønster manifesterer sig på to eller flere af følgende områder:
 1. Kognition (måden man oplever og fortolker sig selv, andre og begivenheder)
 2. Affekter (rækkevidde, intensitet, labilitet og hensigtsmæssigheden af det følelsesmæssige reaktion)
 3. Interpersonelle forhold
 4. Impulskontrol
- B. Det vedvarende mønster er uflexibelt og gennemgribende over en bred række personlige og sociale situationer
- C. Det vedvarende mønster fører til klinisk signifikante problemer og forringelse i sociale, arbejdsmæssige og andre betydende funktionsområder
- D. Mønstret er stabilt og af lang varighed hvor begyndelse kan spores til ungdom eller tidlig voksen alder
- E. Det vedvarende mønster kan ikke bedre forklares som udtryk for eller følge af anden psykisk sygdom.
- F. Organisk ætiologi kan udelukkes

Typer af personlighedsforstyrrelser

De eksentriske	Paranoid personlighedsforstyrrelse	Mistillid og mistænksomhed
	Skizoid personlighedsforstyrrelse	Afsondrethed og begrænset følelsesmæssig udtryk
	Skizotypal personlighedsforstyrrelse	Manglende kapacitet til nære relationer og kognitive og perceptuelle forstyrrelser
De dramatiske	Antisocial personlighedsforstyrrelse	Ligegyldighed og krænkelse af andre
	Borderline personlighedsforstyrrelse	Ustabilitet
	Histrionisk personlighedsforstyrrelse	Overdreven emotionalitet og opmærksomhedsøgen
	Narcissistisk personlighedsforstyrrelse	Behov for beundring og manglende empati
De ængstelige	Evasiv personlighedsforstyrrelse	Undgåelse
	Dependent personlighedsforstyrrelse	Passiv afhængighed
	Obsessiv-kompulsiv personlighedsforstyrrelse	Overoptagethed af ordentlighed, perfektionisme og kontrol

Borderline personlighedsforstyrrelse

1. Desperate anstrengelser på at undgå at blive svigtet eller forladt i virkeligheden eller i fantasien.
2. Mønster med ustabile og intense interpersonelle forhold kendetegnet ved en svingen mellem ekstremer af idealisering og nedvurdering
3. Identitetsforstyrrelse: markant og vedholdende ustabil selvopfattelse eller selvfornekkelse
4. Impulsivitet på mindst to områder, som er potentielt selvskadende (fx forbrug, sex stofmisbrug, hensynsløs kørsel, ædeflip).
5. Gentagne tilfælde af suicidal adfærd, gestus eller trusler eller selvmutilerende adfærd
6. Affektlabilitet, som skyldes en markant stemningsreaktivitet (fx intens episodisk dysfori, irritabilitet eller angst, der som regel varer nogle få timer og sjældent mere end nogle få dage)
7. Kronisk følelse af tomhed
8. Upassende, intens vrede eller vanskeligheder ved at kontrollere vrede(fx hyppige udslag af temperament, konstant vrede, gentagne tilfælde af fysiske slagsmål)
9. Forbigående, stressrelaterede paranoide forestillinger eller svære dissociative symptomer

Behandling

- Tidligere set som de umulige patienter
- Psykoterapi
- Nyere behandling, ændret holdning
- Tilstede som en konkret person tilbyder sin hjælp
- Møde patienterne hvor de er og tage udgangspunkt i deres opfattelse
- Bekræfte og forandre

Navn	Format	Primære fokus
Mentaliseringsbase- ret psykoterapi (MBT)	Kombinations- behandling	Mentaliseringsssvigt i relationen
Dialektisk Adfærdsterapi (DAT/DBT)	Kombinations- behandling	Følelsesmæssig ustabilitet og adfærdsmæssige vanskeligheder
Schema terapi (ST)	Forskellige formater	Dysfunktionelle skemata, kombination af kognitive, oplevelsesorienterede, adfærdsmæssige og interpersonelle teknikker

Pårørende

- En afgørende ressource
- Familien er grundlaget for alt
- Anerkend og vær dig selv
- Få perspektiv på tingene
- Søg hjælp når det er nødvendigt